

Rewitalizacja w ramach RPO WL 2014 2020

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Rewitalizacja w ramach RPO WL 2014-2020

W ramach Programu rewitalizacja jest wspierana w ramach Osi **13**.

Wsparcie to zostało podzielone na dwa Działania:

13.3 Rewitalizacja obszarów miejskich z alokacją na poziomie - 57 471 796 euro i skierowana jest do miast powiatowych oraz gmin miejskich i miejsko-wiejskich powyżej 5 000 mieszkańców.

13.4 Rewitalizacja obszarów wiejskich z alokacją na poziomie - 41 230 484 euro

Rewitalizacja

„Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy tego procesu, na podstawie LPR”.

Typy projektów

1. **Przebudowa, remont lub modernizacja zdegradowanych budynków**, w tym m.in. budynków przemysłowych, powojkowych **w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji użytkowych**, np. społecznych, gospodarczych, turystycznych lub kulturalnych wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem.
2. **Kompleksowe projekty obejmujące rekultywację / remediację zdegradowanych obszarów wraz z przebudową oraz adaptacją obiektów zdegradowanych.**
3. **Roboty restauratorskie i konserwatorskie budynków znajdujących się w rejestrze zabytków**, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków i ich wyposażenia niezbędnego dla wprowadzenia funkcji.
4. **Uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych (przebudowa, remont lub modernizacja) w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji użytkowych.**
5. **Zakup wyposażenia - wyłącznie jako element projektów dotyczących adaptacji budynków** na cele np. gospodarcze, społeczne, turystyczne lub kulturalne i bezpośrednio związanego z funkcją, jaką będzie pełnić będzie budynek po realizacji projektu.

Typy projektów

6. **Roboty budowlane i modernizacyjne infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjna, energetyczna oraz infrastruktura z zakresu gospodarki odpadami).** Przedmiotowe prace dopuszczalne są wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu oraz w przypadku, kiedy są niezbędne do realizacji celów projektu.
7. **Roboty budowlane i modernizacyjne dróg lokalnych (gminnych i powiatowych).** Przedmiotowe prace dopuszczalne są **wyłącznie jako element zapewniający spójność** kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu oraz w przypadku, kiedy są niezbędne do realizacji celów projektu.
8. **Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach miast** m.in.: budowa lub przebudowa oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu, wyposażenie centrum monitoringu oraz koszty robót budowlanych mających na celu przystosowanie pomieszczeń do pełnienia funkcji centrum monitoringu, itp. wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów.
9. **Rozwój miejskich terenów zielonych.**
10. **Przebudowa, remont lub modernizacja budynków w celu adaptacji na działalność przedsiębiorstw,** w tym przedsiębiorstw społecznych wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do prowadzenia niniejszej działalności, z wyłączeniem prac dot. wsparcia działalności administracyjno-biurowej.

Beneficjenci

- Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki, porozumienia i stowarzyszenia
- Samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną
- Służby ratownicze i bezpieczeństwa publicznego
- Przedsiębiorstwa społeczne, zgodnie definicją Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej
- Podmioty działające w oparciu o partnerstwo publiczno-prywatne
- Spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki
- Organizacje pozarządowe
- Jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną nie wymienione wyżej
- MŚP (przedsiębiorstwa muszą prowadzić działalność na terenie województwa lubelskiego)
- Podmioty wdrażające instrument finansowy, które spełniają kryteria wymienione w rozporządzeniu delegowanym nr 480/2014

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 1. Warunkiem uzyskania wsparcia będzie ujęcie projektu w LPR i jego realizacja na obszarze zdegradowanym, prawidłowo zidentyfikowanym na podstawie wybranego zestawu wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej danej jednostki terytorialnej (w szczególności uwzględnione powinny być wskaźniki dotyczące ubóstwa, wykluczenia społecznego, stanu zdrowia i poziomu edukacji, np. lokalny wskaźnik rozwoju społecznego (Local Human Development Index)).**
- 2. Niezbędnym warunkiem realizacji działań inwestycyjnych w ramach Działania będzie ich podporządkowanie i ukierunkowanie na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych – działania te powinny służyć głównie spełnieniu założeń Osi Priorytetowej 11 i koncentrować się m.in. na przeciwdziałaniu koncentracji ubóstwa, eliminacji czynników prowadzących do wykluczenia społecznego.**
- 3. Wszystkie wspierane przedsięwzięcia muszą uwzględniać konieczność dostosowania infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych.**
- 4. Działania mające na celu poprawę dostępności do usług społecznych muszą wykazywać zgodność z założeniami europejskich zasad odejścia od form opieki instytucjonalnej na rzecz opieki środowiskowej (nie wykluczając stacjonarnych form opieki) oraz z kierunkami wskazanymi w Programie Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020.**

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

5. **Projekty z zakresu kultury** muszą wynikać z **LPR** i powinny **koncentrować się na marginalizowanych społecznościach**. Muszą to być projekty o mniejszej skali, których wysokość kosztów kwalifikowalnych **nie będzie przekraczać 2 mln euro**.
6. **Wydatki na konserwację/restaurację wyposażenia** budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków **kwalifikowalne będą wyłącznie** w przypadku, gdy prace te będą **niezbędne**, by nadać bądź przywrócić funkcje użytkowe, a wyposażenie musi być **bezpośrednio związane z funkcją, jaką będzie pełnić będzie budynek po realizacji projektu** .
7. **Prace w zakresie wyposażenia centrum monitoringu** oraz w zakresie **przystosowania pomieszczeń** do pełnienia funkcji centrum monitoringu **kwalifikowalne** będą wyłącznie w przypadku, **gdy w ramach projektu przewidziany jest zakup i instalacja systemów monitoringu**.
8. **Inwestycje dotyczące zewnętrznej infrastruktury technicznej oraz w zakresie dróg lokalnych (gminnych i powiatowych)** dopuszczalne będą jedynie w sytuacjach uzasadnionych spójnością realizowanej operacji, w tym brakiem możliwości osiągnięcia założonych rezultatów bez realizacji danego elementu. Wydatki na drogi lokalne mogą stanowić **maksymalnie 15% kosztów kwalifikowalnych projektu**, a na pozostałą **zewnętrzną infrastrukturę techniczną 25% kosztów kwalifikowalnych projektu**.

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

9. Budowa nowych budynków, co do zasady, **nie może być realizowana** w ramach tego Działania. **Wyjątek** stanowią projekty polegające na **odtworzeniu zabudowy zdegradowanej** w stopniu uniemożliwiającym jej regenerację/renowację (zastąpienie starego budynku nowym). W takim przypadku, wnioskodawca zobowiązany będzie do przedstawienia **wiarygodnych analiz potwierdzających**, iż stopień zdegradowania budynku uniemożliwia jego regenerację/renowację, w tym analiz potwierdzających efektywność kosztową takiego rozwiązania.

10. Priorytetowo traktowane będą projekty:

- **generujące nowe miejsca pracy,**
- **przyczyniające się do poprawy efektywności energetycznej,**
- **zapewniające kompleksowe rozwiązanie problemu obszaru zdegradowanego,**
- **wykazujące jak największą komplementarność z inwestycjami współfinansowanymi z EFS, w szczególności z realizowanymi w ramach Działań: 9.2, 11.1, 11.2, 11.3,**
- **których całość lub elementy/moduły całości zostały przygotowane w oparciu o formułę konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego.**

Limity i ograniczenia w realizacji projektów

- 11.** Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 251, poz. 1844 z późn. zm.) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków EFRR i krajowych środków o specjalnym przeznaczeniu. Ponadto, zgodnie z art. 4 i 8 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz. U. 2014 poz. 712) wyklucza się uzyskanie jednoczesnego wsparcia na to samo przedsięwzięcie ze środków pochodzących z budżetu UE oraz z kredytu, do którego beneficjentowi przysługuje premia, o której mowa we wskazanych artykułach.

Cross-financing

Możliwość **stosowania cross-financingu ograniczona** jest jedynie **do działań**, które są **niezbędne** dla pomyślnej realizacji projektu oraz są **bezpośrednio powiązane** z projektem. Przedmiotowe finansowanie powinno być **powiązane wprost** z głównymi **zadaniami** realizowanymi w ramach danego projektu.

Działania społeczne finansowane w ramach działania będą obejmować m.in. **inwestycje na rzecz aktywizacji środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubogich**. Dla przedmiotowych zadań stosuje się **zasady kwalifikowalności dla EFS**.

10 % współfinansowania unijnego

Pomoc publiczna

1. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie udzielania pomocy przez fundusze rozwoju na rzecz rozwoju obszarów miejskich w ramach regionalnych programów operacyjnych (**na podstawie art. 16 Pomoc regionalna na rzecz rozwoju obszarów miejskich Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu**).
2. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie udzielania pomocy inwestycyjnej na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych, na zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych w ramach regionalnych programów operacyjnych (**na podstawie art. 36 Pomoc inwestycyjna umożliwiającą przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, art. 37 Pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu**).

Pomoc publiczna

3. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie udzielania pomocy inwestycyjnej w infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych (na podstawie **art. 56** Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu). **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020.**
4. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie udzielania pomocy na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego (na podstawie **art. 53** Pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu). **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020.**

Pomoc publiczna

5. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy, chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych (na podstawie **art. 46** Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu).
6. **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020.**
7. Program pomocowy przygotowany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego w zakresie udzielania pomocy na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną (na podstawie **art. 55** Pomoc na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu). **Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 października 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową i wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 – 2020.**

Dofinansowanie

1. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Projekty nieobjęte pomocą publiczną: 85%

Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej.

Projekty generujące dochód: zgodnie z luką w finansowaniu

2. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu:

Projekty nieobjęte pomocą publiczną: 95%

Projekty objęte pomocą publiczną: zgodnie z programami pomocy publicznej.

Projekty generujące dochód: zgodnie z luką w finansowaniu

Kwalifikowalność

Wydatki na prace przygotowawcze:

Do kosztów kwalifikowalnych zaliczamy wszystkie wydatki ujęte w Wytycznych Programowych IZ RPO, a także wydatki specyficzne dla danego działania np.:

- wydatki poniesione na opłaty związane z koniecznością uzyskania niezbędnych decyzji administracyjnych na etapie przygotowania przedsięwzięcia,
- opracowanie map lub szkiców lokalnych sytuujących projekt,
- koncepcja budowlana,
- wydatki bezpośrednio związane z nabyciem nieruchomości,
- zakup nieruchomości - łączna kwota wydatków kwalifikowalnych związanych z nabyciem nieruchomości nie może przekroczyć 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, przy czym w przypadku terenów przemysłowych oraz terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki, limit ten wynosi 15 %.

Kwalifikowalność

Wydatki na prace związane z procesem inwestycyjnym oraz robotami budowlanymi:

- a. przygotowanie terenu, w tym prace porządkowe związane z oczyszczaniem terenu z materiałów, sprzętu i chemikaliów, asenizacją i wywozem niepożądanych materiałów,
- b. prace geodezyjne,
- c. budowa, przebudowa, remont i modernizacja:
 - prace ziemne,
 - prace budowlane,
 - prace montażowe,
 - prace instalacyjne,
 - prace wykończeniowe w obiektach budowlanych związane z adaptacją budynków na cele m.in. społeczne, gospodarcze, turystyczne lub kulturalne,
 - prace związane z zagospodarowaniem terenu,
- d. prace rozbiórkowe,
- e. prace wyburzeniowe,
- f. przebudowa infrastruktury technicznej kolidującej z inwestycją,
- g. nadzór sprawowany w imieniu inwestora w zakresie prawidłowości realizacji inwestycji.

Kwalifikowalność

Wydatki na zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji:

- Zakup wyposażenia - wyłącznie jako element projektów dotyczących adaptacji budynków na cele m.in. gospodarcze, społeczne, turystyczne lub kulturalne i bezpośrednio związanego z funkcją, jaką będzie pełnić budynek po realizacji projektu,
- Konserwacja/restauracja wyposażenia budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków - wyłącznie w przypadku, gdy prace te będą niezbędne, by nadać bądź przywrócić funkcje użytkowe (np. społeczne, gospodarcze, turystyczne lub kulturalne) niniejszym budynkom. Wyposażenie to musi być bezpośrednio związane z funkcją, jaką będzie pełnić budynek po realizacji projektu.
- Zakup wyposażenia centrum monitoringu - wyłącznie w przypadku, gdy w ramach projektu przewidziany jest zakup i instalacja systemów monitoringu. Prace w przedmiotowym zakresie kwalifikowalne będą wyłącznie w zakresie związanym bezpośrednio z systemem monitoringu, jaki instalowany jest w ramach projektu,
- Zakup i instalacja systemów monitoringu w ramach tworzenia stref bezpieczeństwa.

Kwalifikowalność

Wydatki niekwalifikowalne:

- a. koszty opracowania/aktualizacji Lokalnych/Gminnych Programów Rewitalizacji,
- b. finansowanie projektów nieujętych w Lokalnym/Gminnym Programie Rewitalizacji,
- c. finansowanie projektów niezlokalizowanych w granicach obszaru podlegającego rewitalizacji, prawidłowo zidentyfikowanego w Lokalnym/Gminnym Programie Rewitalizacji na podstawie wybranego zestawu wskaźników odnoszących się do sytuacji społeczno-gospodarczej danej jednostki terytorialnej (w szczególności uwzględnione powinny być wskaźniki dotyczące ubóstwa, wykluczenia społecznego, stanu zdrowia i poziomu edukacji, np. lokalny wskaźnik rozwoju społecznego (Local Human Development Index),
- d. finansowanie projektów na obszarze niespełniającym warunków obszaru zdegradowanego,
- e. finansowanie projektów z zakresu mieszkalnictwa, tj. m.in.:
 - uzbrojenie terenu pod budowę budynków mieszkalnych,
 - rozbiórka budynków pod budowę budynków mieszkalnych,
 - budowa budynków mieszkalnych,
 - zakup nieruchomości dla celów mieszkaniowych,
 - adaptacja, przebudowa, remont budynków, powierzchni na cele mieszkaniowe,
 - remont, przebudowa indywidualnych mieszkań,
 - modernizacja wspólnych części budynków mieszkalnych,
 - działania w zakresie oszczędności energetycznej budynków mieszkalnych.

Kwalifikowalność

Wydatki niekwalifikowalne:

f. koszty prac budowlanych wewnątrz budynków, niezwiązanych z ich adaptacją na nowe cele, tj.np. społeczne, gospodarcze, turystyczne lub kulturalne, w tym również koszty wymiany i/lub modernizacji zdegradowanej infrastruktury technicznej wewnątrz takich budynków oraz koszty zakupu wyposażania do niniejszych budynków,

g. koszty prac budowlanych wewnątrz budynków przedsiębiorców nie związanych z ich adaptacją na działalność przedsiębiorstw,

h. koszty robót restauratorskich i konserwatorskich budynków znajdujących się w rejestrze zabytków, budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków i ich z wyposażenia, niezwiązane z ich adaptacją na nowe cele tj. np. społeczne, gospodarcze, turystyczne lub kulturalne,

i. koszty remontu lub modernizacji poprawiających wyłącznie estetykę zewnętrzną budynków,

j. koszty budowy nowych budynków, za wyjątkiem przypadku określonego w karcie Działania 13.3 (poz. 19 Limity i ograniczenia w realizacji projektów (jeśli dotyczy)) w SZOOP.

k. koszty zakupu wyposażenia niezwiązanego bezpośrednio z funkcją, jaką będzie pełnić budynek po realizacji projektu,

Kwalifikowalność

Wydatki niekwalifikowalne:

- l. koszty zakupu i instalacji systemów monitoringu wewnątrz budynków,
- m. koszty wyposażenia centrum monitoringu oraz przystosowania pomieszczeń do pełnienia funkcji centrum monitoringu w zakresie wykraczającym poza obsługę systemu monitoringu, jaki instalowany jest w ramach projektu,
- n. wsparcie inwestycyjne działalności administracyjno-biurowej przedsiębiorstw,
- o. remont, przebudowa, modernizacja, adaptacja, termomodernizacja budynków administracji publicznej w celach administracyjnych,
- p. zakup obiektów wykorzystywanych jako miejsce świadczenia usług przez administrację publiczną.

Definicje

Modernizacja – na potrzeby działania 13.3 poprzez modernizację rozumie się trwałe ulepszenie istniejącego obiektu budowlanego prowadzące do zwiększenia jego wartości użytkowej.

Strefa bezpieczeństwa - przestrzeń publiczna, z wyłączeniem budynków, zagrożona przed realizacją projektu patologiami społecznymi, wyposażona i obsługiwana w wyniku realizacji projektu przez m.in. nowy lub zmodernizowany system monitoringu lub inny system służący zwiększeniu bezpieczeństwa mieszkańców.

Kompleksowość działań rewitalizacyjnych wyraża się w integrowaniu różnych wielowątkowych, wzajemnie uzupełniających się i wzmacniających działań mających na celu wywołanie jakościowej pozytywnej zmiany na zidentyfikowanym obszarze. Efektem podejmowanych działań ma być trwała gospodarcza, fizyczna, społeczna i środowiskowa poprawa sytuacji na obszarze zdegradowanym.

Dziękuję za uwagę.

**Fundusze
Europejskie**
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

